

vseučeliša (popolne in polovinske) znane; — govori se dalje, da tudi c. k. deželno računstvo za Horvaško in Slavonsko ima iz Zagreba, in Koroško iz Celjovca v Ljubljano priti; — c. k. deželna sodija v Novomestu ima jenjati in za celo deželo ena v Ljubljani biti; — eni celò pripovedujejo, da, ker se imajo manjši dežele pod eno deželno poglavarstvo zediniti, bo v Ljubljani kakor v Celjovcu samostojno deželno poglavarstvo jenjalo in obé pridete v Gradec za Štajarsko, Krajnsko in Koroško, kakor je že nekaj bilo; — drugi pa pravijo, da pride general konjaništva grof Schlick v Ljubljano za civilniga in vojaškiga poglavarja. Ali je na vsem tem trohica resnice ali ne, ne vémo; prodamo, kakor smo kupili. — To pa je gotovo, da so pretekli teden 3 frančiskani iz Rima skozi Ljubljano na Nemško šli, ktere je vse gledalo, zato ker so popolnoma bôsonogi bili; so bili pa ti gospodje tistiga noviga reda, ki hoče še ojestrejši postave za ta red vpeljati, kakor jih je početnik Frančiskanskiga reda, sv. Frančišk sam, osnoval!! — Za gotovo zvemo, da je rajniki gosp. fajmošter Vertovec, kteriga je Bog tudi z lepim premoženjem blagodaril, razun tega, kar je svoji veliki žlahti, svoji družini in sosedam zapustil, tudi mnogo milodarov za druge blage namene sporočil, kakor: siromašnici Št. Vidški 200 gold., siromašnici Samariški 200 gold., siromašnici Vipavski in Planinski, kjer je za kaplana bil, vsaki po 100 gold., Št. Vidški soseski za zidanje potrebniga farovža nekoliko poslopja in pa 1500 gold.; za gluhotnišnico v Gorici 500 gold., za Alojzevše v Ljubljani 500 gold., 1000 gold. za milovšino pod imenom „Matija Vertovcova milovšina za nesrečnike“, od ktere ima po nasvetu fajmoštra in milošnih mož zadnji mesec vsaciga leta letni činžni znesek 50 gold. županijski odbor med 2 nesrečnika ondašnje fare, vsacimu po 25 gold. razdeliti; med take nesrečnike se ima šteti kak manj premožin kmet, ki si je roko ali nogo zlomil ali ki ga je kak voz scer zlo poškodoval, ali kterimu je živina pocepala, — kteriga dolgo terpeča bolezin tare, — kteriga je toča posebno hudo poškodovala itd., — ali uboga mlada vdova ali vdovec z 2, 3 ali še z več majhnimi otroci; vselej pa smé le pošten človek lepe obnaše podarjen biti, nikdar nelenuh, kvartopirc, pijanc, zapravljive ali scer malopriden človek. Pred delitvo te milovšine se ima vselej ta odstavek Vertovcove oporoke v županijskim odboru v slovenskim jeziku predbrati. Za maše v Šent-Vidški cerkvi je oporočil 450 gold., in ako bi njegov vesoljni dedič brez postavnih moških naslednikov umreti utegnil, bo spadlo k Št. Vidskemu farovžu in imenovani milovšini za nesrečnike še marsiktera lepa reč. Tako je naklonil blagi rajniki mož svoji žlahti lepo zapuščino, ubozim in cerkvi lepo pomoč v gotovim denarju za vedne čase, vsim slovenskim deželam pa svojo bugato vednost v svojih neprecenljivih spisih — v duševni in svetni blagor domovini, ktere zvest sin je do poslednjiga dihleja bil. Takimu možu zamore pač zemljica lahka biti! — Po neprenehanim deževanju več dni zaporedoma slišimo od velike škode silnih povodinj, ki jih je, zlasti Sava, napravila; vidijo se po nji raztergane poslopja, hlevi s živino itd. plavati; na Gorenskimi je skoraj vse moste poderla, pri fužinah Ruartovih na Savi, kakor pravijo za 50,000 gold. škode naredila; v Krajnju je velikimu Savskimu mostu 5 kobilj (johov) odtergala in tudi mlin nekoliko poškodovala; Ljubljansko močirje je po Ljubljanci jezeru enako, v veliko škodo ondašnjim prebivavcam. — Gosp. Andrej Fleischmann, pooblasteni učitelj botanike, je naznanil, da bo začel svoj nauk iz rastlinstva 8. dan t. m. ob štirih popoldne v učilnici 8. gimnazialniga razreda; vsak, kterimu je za to koristno ved-

nost mar, se zna tega uka vdeležiti, v kterim nauku se g. Fleischmann tako dobro obnaša, da mu je c. k. ministerstvo za djanje lanskiga leta svojo zadovoljnost na znanje dalo. — V Ljubljanskim gledišu se kaže sedaj tisti sloveči angleški paglovček, ki 19(?) let star in scer lepo izrašen je le 26 palcov velik; potuje po svetu, igra v glediših, in njegov najemnik bo po njem obogatel, ker vsak rad dvajsetico da, nenavadniga pertlikovca viditi, ki se imenuje admiral Tom Pouce (admiral Tomaž Pavček).

Novičar iz mnogih krajev.

Cesarja pričakujejo 5. t. m. na Dunaj domú; slisi se, da v spomin svojiga toliko serčniga sprejema v Galiciji bo mnogim politiškim jetnikom prizanesel. — Bankovci po 5 gold. starejši 4. obliki bojo spremenjeni z novimi 5. oblike; stari bojo do konca augusta 1852 nazaj potegnjeni. — Banka je naznanila v poslednjim dokazu, da ima sreberniga denarja in srebernine za 43 milionov in 2858 gold. 34³/₄ kraje.; bankovcov pa je med ljudstvom za 225 milionov in 789.681 gold. — 25 centov srebrá je prišlo te dni iz Ogerskih rudnikov v Dunajsko kovavnico. — Po ministerskim razjasnilu se zamorejo kolekture za fajmoštre in šole tudi odkupljivim davšinam pristeti, kar bojo deželne poglavarstva v kratkim naznanje dale. — Žebčarstvo se bo popravilo s tem, da namest ptujih žebcov, ki niso domači živinoreji primerni, se bo le posebno lepa in dobra domača živina jemala. — V Bielavi (na Rusovskim Poljskim) ima nek kerčmar vola, od kteriga vsak dan mali bokal mleka namolze (?). — Okoli Hrenovca na Marskim razsaja huda kuga med gosmi, racami in perutnino sploh, po kteri nanagloma poginejo. — Tergatev se je po Ogerskim in Horvaškim, pa tudi po Štajarskim, čeravno ne posebno dobro, vunder bolje obnesla, kakor je obetala. — Na Angleškim se zdaj skoraj od nič družiga ne govori kakor od Košuta, kteriga povsod z nepopisljivimi slovesnostmi sprejemajo. — Predsednik Napoleon si je po dolgim premišljevanju izvolil nove ministre, ktere pa sploh njegove kimovce imenujejo, s kterimi misli zmago zoper národni zbor dobiti, če se ne bo goljufal. — V Parizu je rodila neka mati 31. otroka; — 17 jih živi. — V Petrogradu so zapazili nov naklep punta med plemenitniki, ki so vstajo za prihodnjo zimo napravljali; veliko imenitnih ljudi so zaperli. — Mnoge škofije naberajo pripomočke za Afrikanske misionarje. — V Hildhejmski škofiji na Nemškimi bojo 3 frančiskani napravili nov samostan, ki bojo še veliko ojestrejši živeli od sedanjih frančiskanov, pa se s cerkvenimi opravili malo pečali; le o sili bojo pri kerstu pomagali. Dva frančiskana sta se za to novo napravo v Rimu skoraj celo leto poganjala, in poslednjič po silnim tišanju sta vunder dovoljenje dobila; ravno o njunim odhodu je pristopil k njima tudi nek malar, Kuchler po imenu, iz Kopenhagna. Kakor se sliši, ne bosta veliko tovaršev nabrala.

Pervi pogoj šole zboljšati.

Koljk' že čez ljudskih šol uspeh tožilo,
In še pravično toži se, je znano;
Pa s tožbami ne bo jim pomagano,
Dokler kaj v zboljšanje ne bo se strilo.

Kdo li ne vé, de polje bo rodilo
Po tem, alj bolj' alj slabje obdelvano;
Pa delo tud' po tem ko plačevano,
Bo bolj' alj slabji delavce dobilo.

Možjé naj zvédeni bi se vbijali
Vse svoje dni z otroci, pa stradali!
Kaj ménite, de so na glavo pali?

Dokler z učnino se bo skopovalo,
In uk tlačanam le prepúševalo,
Bo, koljkor plača, délo tud' veljalo!

Rodoljubski.